

แบบสอบถาม

ความหมาย

แบบสอบถาม (Questionnaire) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านความคิดเห็น หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ส่วนประกอบของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม ประกอบด้วย ชื่อแบบสอบถาม คำชี้แจง ชุดคำถามหรือรายการที่ต้องการถาม ดังนี้

1. ชื่อแบบสอบถาม ดังตัวอย่าง

แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

2. คำชี้แจง เป็นการระบุจุดมุ่งหมายของการให้ตอบแบบสอบถาม ขอบเขตเนื้อหาของคำถาม วิธีตอบแบบสอบถาม และอาจะระบุประโยชน์ที่จะเกิดจากการตอบแบบสอบถามดังตัวอย่าง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ข้อมูลที่ได้จากการตอบจะนำไปวิเคราะห์เป็นภาพรวมการดำเนินงานเพื่อนำเสนอผู้เกี่ยวข้องใช้ประกอบการพิจารณาในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ มี 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการดำเนินงาน มี 45 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะ มี 5 ข้อ

3. ชุดคำถามหรือรายการที่ต้องการถาม เป็นชุดคำถามที่ต้องการถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ และข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน และโปรดตอบทุกข้อ

1. เพศ [] ชาย [] หญิง

2. อายุ ปี (เศษของปีนับเป็น 1 ปี)

ลักษณะคำถามในแบบสอบถาม

คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามอาจมีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือรวมทุกลักษณะจาก 3 ลักษณะต่อไปนี้

1. คำถามแบบปลายปิด เป็นคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตั้งแต่ 2 ตัวเลือกขึ้นไป การตอบอาจเป็นแบบ ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง หรือกำหนดตัวเลือกให้ตอบดังตัวอย่าง

ท่านมีรายได้ (รวมเงินเดือน ค่าล่วงเวลา และรายได้พิเศษอื่น เท่าไร

[] ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน

[] 4,000 - 10,000 บาทต่อเดือน

[] 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน

[] 20,001 - 30,000 บาทต่อเดือน

[] มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน

เพื่อนร่วมงานของท่านมีความจำเป็นต้องมาทำงานสาย ถ้าหากเขาขอร้องให้ท่านช่วยเหลือลงชื่อมาปฏิบัติงานแทนในวันนั้น ท่านจะลงชื่อแทนหรือไม่

[] ลงชื่อแทนให้

[] ไม่ลงชื่อแทนให้

2. คำถามแบบปลายเปิด เป็นคำถามที่ถามให้ผู้ตอบเขียนตอบข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นดังตัวอย่าง

ขณะทำการสอน ท่านสังเกตเห็นว่ามีนักเรียนที่นั่งใกล้ๆ กัน 1- 3 คนคุยกัน

ก. ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

ข. ท่านจะทำอะไรต่อเหตุการณ์นี้

.....

ค. ท่านคิดว่าเหตุการณ์นี้เกิดเพราะสาเหตุใด

.....

.....

3. คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นคำถามแบบตัวเลือกที่ที่กำหนดคำตอบไว้เป็นข้อความที่แสดงระดับของความรู้สึกหรือความคิดต่อเรื่องที่ถาม ดังตัวอย่าง

ท่านมีความพึงพอใจต่อการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้เพียงไร

[] มาก [] ปานกลาง [] น้อย

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา เรื่องที่ต้องการข้อเท็จจริง และจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาต่างๆ

2. กำหนดลักษณะคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถาม ซึ่งอาจใช้คำถามแบบตัวเลือกคงที่คำถามแบบปลายเปิด และ/หรือคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าร่วมกัน หรือใช้คำถามเพียงลักษณะเดียวก็ได้

3. เขียนชุดคำถามตามลักษณะการเขียนคำถามตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้เขียนคำถามให้ชัดเจนว่าถามอะไรเพียงประเด็นเดียว เขียนเป็นข้อความสั้นกะทัดรัด และหลีกเลี่ยงคำถามนำที่อาจชี้คำตอบ

4. เขียนคำชี้แจง และตั้งชื่อแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง

วิธีการใช้แบบสอบถาม

1. ใช้แบบสอบถามกับผู้ตอบเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

2. อาจใช้ร่วมกับเครื่องมือชนิดอื่น เช่น แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

ข้อควรระวังในการใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในงานศึกษาค้นคว้า การวิจัยเชิงสำรวจทางการศึกษา ธุรกิจ การเมือง การปกครองและอื่นๆ การใช้แบบสอบถามในงานดังกล่าว มีข้อควรระวังดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ที่อ่านเขียนได้เท่านั้น หากผู้ตอบมีปัญหาด้านการอ่านเขียน ควรใช้วิธีถามตามข้อความในแบบสอบถามให้ตอบ

2. การส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบทางไปรษณีย์ อาจได้รับความร่วมมือน้อยและต้องเสียเวลาติดตาม

ไพฑูรย์ โปธิสาร

บรรณานุกรม

- Borg, Walter R. and Meredith Damien Gall. **Educational Research : An Introduction.** 5th ed. New York : Longman. 1989.
- Cohen, Louis and Lawrence Manion. **Research Method in Education.** 4 th ed. New York: Routhledge, 1994.
- Kerlinger, Fred N. **Foundation of Behavioral Research.** 3rd ed. Tokyo : Holt, Reinhart and Winston, Inc. 1986.
- Slavin, Robert E. **Research Methods in Education.** 2nd ed. Singapore : Allyn and Bacon. 1992.